

ቀርኒ አፍሪቃን ፖለቲካ ጸቢብ መንነትን

አብ ዘባና ንፋስ ሰላምን ስኒትን ምስ ተቐልቀለ፡ ህዝብታት ኢትዮጵያ፡ ሱዳንን ሶማሊን ካብ'ቲ ዝጸንሐ ጸቢብ አብ ብሄር፡ ቀቢላን ሃይማኖትን ዝተሞርኮሰ ፖለቲካዊ አተሓሳስባ ወጺአም፡ ምስ ጎረቤታቶም ብስኒት ክዓብዩ ናብ ዘተስፉ አተሓሳስባ ክሰምሩ ምስ ጀመሩ፡ ከምኡ'ውን ህዝቢ ኤርትራ ንኩሉ እቲ ኣንጻር ሃገራዊ መንነቱን ልኡላዊ መሰላቱን ዝተገብረ ተጻብኦ ብጽንዓት ሰጊሩ ምስ ተዓወተ፡ ሓድሽ ተጻብኦ ንርኢ ኣሎና። እዚ ተጻብኦ እዚ እምበኣር ብቐንዱ ኣንጻር ቃልስን ዓወትን ህዝቢ ኤርትራ ዝቐንዐ ኢዩ። ኤርትራ፡ ሃገራት ዘባና ካብ ጸቢብ ፖለቲካ ወጺኦን ናብ ዘባዊ ስኒትን ዕብዮትን ከቋምታ ይግባእ አብ ዝብል መትከል ነኺሳ አብ ዝተጸመመቶ ቃልሲ ምስ ክልተ ዓይነት ሓይልታት ኢያ ገጢማ ተዓዊታ። ቀዳማይ፡ ምስቶም አብ ሶማሊ ብቐቢላ፡ አብ ኢትዮጵያ ብብሄራውነት፡ አብ ሱዳን ድማ ብስም ሃይማኖት ንህዝቦም ዓምጺጾም ጸቢብ ናይ ስልጣንን ንዋትን ህርፋኖም ዘኸዕብቱ ናይ ዘባና ነበር-ስርዓታት። ካልኣይ ድማ ነዞም ብዋጋ ሃገራውን ዘባውን ረብሐ ጸቢብ ውልቃውን ጉጅላኣውን መኸሰብ ዘናድዩ ሓይልታት ከም ተለኣኣኸቲ ብምዕሳብ፡ ጸጋታት ዘባና ከዞምቱ ዝዓዩ ኣህጉራውያን ዓብላላቲ ሓይልታት። ስለዚ መድረኻዊ መኸተና ኣንጻር ጸቢብ ናይ መንነት ፖለቲካን ኣንጻር ዓብላላ ኣህጉራዊ ፖለቲካን ኢዩ።

ዘባና ናብ ትስፋው ናይ ሰላምን ርግኣትን መድረኽ ዝሰጋገረሉ ዕድል ረኺቡ አብ ዘለውሉ እዋን፡ እቲ ብኸቢድ ዋጋን ሓይል ጽንዓትን ምጽማምን ዝተረኸበ ዓወት ከይዕንቀፍ፡ ኣንጻር እዞም ክብ ኢሎም ዝተጠቐሱ ሓይልታት መኸተና ነሓይል አብ ንብላሉ እዋን ከም ምኽርን መጠንቐቕታን ዝመጹ ክልተ ነጥብታት ኣለዉ።

ሀ- እቲ ኣህጉራዊ ዓብላላ ሓይሊ ገጢምና ክንስዕር ስለ ዘይከኣል ዘይንመሳሰል ወይ ክንመሓዘዎ ዘይንፍትን ዝብል ክኸውን ከሎ፡

ለ- ድማ እቶም አብ ዘባና ክረኣዩ ዝጸንሑ ሓይልታት ጸቢብ ፖለቲካ ምቕላስ ኣይውራይናን ኢዩ፡ ጎረቤታትና ህዝብታት ባዕላቶም ኣለዉዎ ዝብል ኢዩ።

ክልቲኡ ስክፍታት ታሪኽን ፖለቲካን ዘባና ብዕምቆት ካብ ዘይምርዳእ ዝነቅል ድማ ኢዩ።

ሀ- እቲ ዓብላላ ኣህጉራዊ ሓይሊ ክንስዕር ኣይንኸእልን?

እዚ ኣበሃህላ'ዚ ብመሰረቱ ኤርትራዊ ኣይኮነን። ህዝቢ ኤርትራ ንዓብላላትን ገበትን ኣሜን ኢሉ እንተ ዝሰግድ ሎሚ ልኡላዊት ሃገር ኣይምሃለዎቶን። ድሕሪ ምዝዛም ካልኣይ ኩናት ዓለም፡ ሕቶ መሰል ርእሰ-ውሳኔን ናጽነትን ናይተን አብ ትሕቲ መግዛእቲ ዝነበራ ሃገራት ክቀላቐል ከሎ፡ ህዝቢ ኤርትራ ቡቶም አብ መግዛእታዊ ሰራዊት ጥልያን ተዓስኪሮም ዝነበሩ ደቁ ኣቢሉ፡ ስዕረት ጥልያን ብምቕልጣፍ ንመሰል ርእሰ-ውሳኔኡ ብኣጋ ዝሓተተ ህዝቢ ኢዩ። ድሕሪ'ዚ'ውን አብ ግዜ ስርዓት እንግሊዝ ፖለቲካውን ሲቪካውን ማሕበራት ብምቐም ንናጽነቱ ዝተቐለሰ ክንሱ፡ ብዘይድልዩቱ ናብ ፊደሬሽንን ጎበጣን ምስ ተገደደ ናብ ጎንጽን ብረታዊ ቃልስን ብምምራሕ ናጽነቱ ዘረጋገጸ ህዝቢ ኢዩ።

ታሪኽ ህዝቢ ኤርትራ፡ ኣንጻር ኣህጉራዊ ዓብላላ ሓይልታት ብምቕላስ ዕላማኻ ናይ ምጭባጥ ታሪኽ ኢዩ። ነቲ ንፊደረሽን ዝኣመመን ዘጽደቐን ሓይሊ ኣሜን ኣይበለን። ነቲ ፊደረሽን ክገብጥ ንዝባረኸን ንጎበጥቲ ዘጣቐዐን ዘስነቐን ሓይሊ ኣሜን ኣይበለን። ተቐሊሱ ክቡር ዋጋ ብምኸፋል ንኹሎም ኣኣብ መድረኹ ኣንጻሩ ዝቐሙ ሓያላን ናይ ዓለም፡ መልሓሶም ኣሓዩኹ፡

መንነቱን ልኩላውነቱን አረጋገጸ። ህዝቢ ኤርትራ ስለ መሰሉን ናጽነቱን አብ ቅኑዕ ዕላማ ከስለፍ ከሎ፡ ሓቂ ከም ትዕዛዝ ኣሚኑ ደኣምበር፡ ዓቕምን ብርተዐን ተጻባእቱ ብምጽብጻብ ተዳሂሉን ተመሳኺኑን ኣይፈልጥን።

ታሪኽና፡ ኣብ 1940ታት-1950ታት እንተ ንመሳሰል እንታይ ምመሰል? ነቲ መድረኽ'ቲ ሰጊርና ብረታዊ ቃልሲ ኣበጊስና ናብ ዱርኩኺት ዓወት ምስ በጻሓና ኣብ መወዳእታ 1970ታት ንሓያላን ናይ ዓለም ፈሪሕና እንተ ንመሳሰል ሎሚ እንታይ ምመሰልና? ምስልና ንሓያላት ከተርድን ከተፍቱን ሓይልኻ ምንዓቕ ዘይኮነስ፡ ሓያል ኣብ ዝገጥመና መሊስና ብምሕያል ኢዩ ተሃኒጹ። ምስሊ ኤርትራውነት ንሓያላት ብምቅብጣር ዘይኮነስ እናሓደርካ ብምሕያል ዝተሃንጸ ኢዩ።

ነቲ “ዘይንመሓዞ” ዝብል ሕቶ ድማ፡ ምሕዝነት ብሓደ ሸነኽ ጥራይ ዝህነጽ ከም ዘይኮነ ምርዳእ ኢዩ መልሱ። ምሕዝነት ኣብ ልኩላዊ መዓርነት ዝተሰረተ ምስ ዝኸውን፡ ኣብ ምምዕባል እንርከብ፡ ዓቕምናን ጸጋታትናን ዘይነጋንን ምቕሉል ህዝቢ ስለ ዝኾንና፡ እንበህንን እንሰርሓሉን ኢዩ። ይኹንምበር፡ ክብረትና ረጊጹ፡ ብዋጋ ሃገራዊ ረብሓና ረብሓኡ ከቐድሞ ምስ ዝህንደድ ዓብላልነት ዝመለለዩኡ ሓይሊ ዝፍጠር ምሕዝነት፡ ምሕዝነት ዘይኮነስ ባርነት ኢዩ። ባርነት ድማ እቲ ክነወግዶ መዋእል ዝተቐለሰናዮ ኢዩ። ብስም ምሕዝነት ናብ ባርነትን ተመጽዋትነትን ምምላስ፡ ክብሪ ሃገር ምሻጥ ኢዩ። ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ድማ ልኩላዊ ክብርን ሃገራዊ መንነቱን ንምርግጽ ድኣምበር ላቁባ ካልኣት ንምጂን ኣይነበረን።

ለ- ሓይልታት ጸቢብ ፖለቲካ ምቕላስ ኣይውራይናን ኢዩ?

ብርግጽ ውራይና ኣሎና። ውራይና ድማ ሓድነትና ምሕያል፡ ግዝኣት መሬትና ምሕላው፡ ልኩላውነትና ምኽባር ኢዩ። ኣብ'ዞን ስለስተ ዓንድታት ድማ ኢና ናሕሲ ማሕበራዊ ፍትሕን መናድቕ ቁጠባዊ ዕብዩትን ንሃንጽ። እቶም ኣኣብ ሃገርም ብሃይማኖትን ብብሄርን ተጎልቢቦም ዝገዝኡ ሰብ ጸቢብ ፖለቲካ ግና፡ ብስም ሃይማኖትን ብሄርን ንሓድነትና ካብ ምፍትታን ዓዲ ኣይወዳሉን። ካብ ሱዳን ዝነቐል ብስም ጅሃድ ዝመጸደቕ ሸብራዊ ስራሓት ኣብ ውራይና መጸኢ ክዘርግ ፈቲኑ እምበር ንሕና ኣይከድናዮን። ኣብ ብወያነ ትምራሕ ዝነበረት ኢትዮጵያ ዝጫጫሕ ዝነበረ ብስም ብሄር ንሓድነት ህዝብና ንምብራዝ ዝንቀሳቐስ ድኹም ምትእኻኻባት'ውን፡ ኣብ ልቦና ህዝብናን ደልዱል ሰረት ዘለዎ ሃገራዊ ሓድነትናን ስለ ንተሓማመን ሸለል ኢልናዮ መሪሸና እምበር፡ ውራይና ንምትዕንቓፍ ዘይኣተዎ መዓሙቕ ኣይነበረን። ህዝብን መንግስትን ኤርትራ ውራይናምን ውራይ እንዳምቶምን ምፍላይ ስለዝሰኣኑ ዘይኮነስ፡ ሰብ ጸቢብ ፖለቲካ ካብ ጽብቶም ዝነቐለን ብለኣኹም ተደፋፊሎምን ዕንቅፋት ክፈጥሩሉ ስለዝጸንሑ ኢዩ። ምእንቲ ነባሪ ሰላምን ርግኣትን ዞባና ግዲኦም ንምብርካት ዝቃለሱ።

እዞም ሰብ ጸቢብ ፖለቲካ፡ ካብ ጽብቶም ዝተላዕለ ካብቲ ለኣኹም ዝህብዎም ተልእኾ ክከላኸሉ ስለ ዘይክእሉ፡ ኣብ ስኑዕ ዶባዊ ኩነትን ዘይተደልየ ኣህላኺ ምስሕሓባትን ጸሚዶምና ጸኒሖም። እቲ ፍታሕ እምበኣር፡ ዓመት መጻ ነቲ ሓደን ነቲ ካልእን ብብወገኖም ክኸሰትዎ ዝኸእሉ ሓደጋታት ክትከላኸል ካብ ምንባር፡ ንህዝብታት ዞባና ዝግብኦም ክብሪ፡ ሰላም፡ ርግኣትን ዕብዩትን ከምጽእ ዝኸእል ፖለቲካዊ ዕዮ ምስራሕ ኢዩ። ከምዚ ኣብ ምግባር ኢና ድማ ተዓዊትና ዘለና። ምስ ጸብብቲ ካብ ምትራኽ፡ ምስ ጎረቤት ህዝቢ ስለ ሓባራዊ ቅሳነት ምቕላስ ኢዩ እቲ ነባሪ ፍታሕ ከምጽእ ዝኸእል። ስለዝኾነ ድማ፡ ጎረብብትና ህዝብታት ብቐልሶም ዋጋ ክፈሎም ንዘምጽእዎ ትስፋው ናይ ሰላምን ርግኣትን ሃዋሁው፡ ንድሕሪት ንኺይምለስ ምቕላስ ማለት፡ ነቶም ህዝቢታት ዞባና ዝግብኡ ሰላምን ርግኣትን ከይረከብ ኣብ ሓሸውዮን ህውከትን ጸሚዶም ዝጸንሑ ምቕላስ ማለት ስለ ዝኾነ፡ ግቡእን ናይ ግድንን ይኸውን።

ጉዳይ ጸቢብ ናይ መንነት ፖለቲካ ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ንምርዳእ፡ ቃልሲ ኤርትራ ተዓዊቱ ከም ልኡላዊት ሃገር ነቲ ዞባ ኣብ ዝተጸምበረትሉ እዋን፡ ፖለቲካ ጎረብብትና እንታይ ይመስል ከም ዝነበረ ምዝካር ኣገዳሲ ኢዩ። ሶማል ማእከላይ መንግስቲ ፈሪሱ ኣዲዳ ብቐቢላ ዝተጎዳጀሉ ጎይቶት ኩናት ኮይና ጸኒሐ። ኣብ ኢትዮጵያ ብደም ዝጨቀወ ወተሃደራዊ ስርዓት ፈሪሱ፡ ንብዙሕነት እታ ሃገር መዝሚዙ ብጸቢብ ብሄራዊ ኣድልዎ ዝገዝእ ኣተፋናኒ ስርዓት ተተኪሉ። ኣብ ሱዳን ብስም ሸሪዓን እስልምናን ዝመደደቐ ምልኪ ተተኪሉ፡ ከም ውጽኢቱ ድማ ሱዳን ኣብ ክልተ ተኸፊላ። ኣብ ጅቡቲ ነቲ ኣብ መንጎ ዒሳን ዓፈርን ዘሎ ሱር ዝሰደደ ፍልልይ መዝሚዙ ብስድራቤታዊ መርብብ ዝመርኦ ስርዓት ሰፊኑ።

ህዝቢ ኤርትራ ብ1991 ብቐልሱ ናጽነቱ ከረጋግጽ ከሎ እምበኣር ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣብ ከምዚ ዝበለ ፖለቲካዊ ኩነታት ኢዩ ጸኒሐ። ኣብ ኤርትራ ዝተተኸለ ፖለቲካዊ ስርዓት ንጸቢብ ናይ መንነት ፖለቲካ ዝፍንፍን ኢዩ። ህዝቢ ኤርትራን መሪሕነቱን ንህዝብታት ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣብ ዓንኬል ድሕረትን ስቓይን ሓሊኹምዎ ዝጸንሑ ክልተ ጸላእቲ፡ ማለት ጸቢብ ናይ መንነት ፖለቲካን ብሰንኩ ባብ ዝተረሓወሉ ኣህጉራዊ ምትእትታውን፡ ኣብ ቃልሲ ስለ ዝተመኮሩሎም ኢዮም ዝፍንፍንዎም።

ዝኣቲ ሓይልታት ሃገራዊ ናጽነት ኤርትራ ንምጉዳጽ ዝተጠቐሙሉ ቀዳማይ ሜላ፡ ምምዝማዝ መንነታት ኢዩ ነይሩ። መጻኢ ናይተን ኣብ ትሕቲ ጥልያን ዝነበራ ግዝኣታት ክውሰን ኣብ ተደልየሉ እዋን፡ ንህዝቢ ኤርትራ ብሃይማኖትን ብጀግራፋዊ ቅርጽ-መሬቱን ዝደገም ንምምቃል፡ ከበሳን መታሕትን፡ ኣስላምን ክርስትያንን ብምባል ፈቲኖም። ብልቦና ናይቲ መድረኽ እቲ ሃገራዊና ሓርበኛታትን፡ ብስኒትን ሓድነትን ህዝቢ ኤርትራን ፈሊሎም። ኣብ ዝሰዓብ መድረኽት ቃልሲ'ውን ንሓደ ክፋል ሕብረተሰብ ኣንጻር እቲ ካልእ ብምዕጣቕ፡ ከምኡ'ውን ንሓደ ክፋል ሕብረተሰብ ፈሊኻ ዓድታት ብምቅጻል፡ ሓድነት ህዝቢ ንምዝራግን መስመር ቃልሲ ንምትዕንቓፍን ተፈቲኑ ዋጋ ብምኸፋል ተሰጊሩ። ብረታዊ ቃልሲ መልክዕ እናሓዘ ኣብ ዝመጸሉ መድረኽት'ውን ኣብ ሜዳ ቃልሲ፡ ወገናዊ ስምዒታት ብምቕስቃስ፡ ንሓደ ክፋል ሕብረተሰብ ፈሊኻ ብምጥቃዕ፡ ዓንኬላት ብምፍጣር ወተሃደራዊውን ፖለቲካውን ዕብላላ ንምርግጋጽ ተፈቲኑ። ብልቦና ህዝብን ብንቕሓት ተጋደልትን ተሳዒሩ። ኣብቲ ኣብ ሜዳ ቃልሲ ዝቀላቐል ዝነበረ ፈላላዪ ተርእዮ ኣህጉራዊያንን ዞባዊያንን ሓይልታት ግደ ስለ ዘይነበሮም ዘይኮነስ፡ ህዝቢ ኤርትራን ፖለቲካዊ መሪሕነቱን ነቓዓት ኣብ ምሸፋን ስለ ዝሓየሉ ኢዮም ብዲሆምዎ።

ድሕሪ ናጽነት ናይ ዝነበረ ዞባዊ ተመክሮ ፖለቲካዊ ክውንነት ድማ፡ ብፖለቲካ ብሄር፡ ቀቢላን ሃይማኖትን ኣብ ዝሕመስ ዞባ፡ ራእይ ሃገራዊ ስኒትን ውህደትን ከተሰርጽ ምስራሕ ቀሊል ኣይነበረን። ሓዳስ ኤርትራ ኣብ ውሽጣ ተገማሚዓ ንናይ ደገ ምትእትታው ባብ እተርሑ ንኸይትኸውን ዋጋ ከፊላ ኢዩ። ኣንጻር'ዞም ክልተ ቀንዲ ጸላእቲ ዝኾኑ፡ ናይ መንነት ፖለቲካን ናይ ግዳም ምትእትታውን ዝተኸየደ ቃልሲ፡ ብጉልባብ እስላማዊ ጅሃድ፡ ብምስምስ ዶባዊ ግጭታት፡ ብዓሎቕ ዞባውን ኣህጉራውን ውድባት፡ ብካሳታት ናይ 'ግብረ-ሰናይ' ማሕበራት፡ ናይ 'መሰል ወዲሰብ' መጋባእያታት . . . ወዘተ. ዝተፈተነ ሽርሒታት ቀሊል ኣይነበረን። ህዝብን መንግስትን ኤርትራ ግን ሃገራዊ ረብሓ ብምቕዳም፡ ንዞባዊ ስኒት እናሰርሑ ንኡሉ ኣላሽ ኣቢሎምዎ። ኣብዚ መስርሕ ቃልሲ ድማ ናህሪ ፖለቲካውን ቁጠባውን ገስጋስና ዝዓንቀፈ ዋጋ ከፊልና፡ ሰሪርና። ኩሎም እቶም ኣብ ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ፡ ኤርትራ ከም ሓዳስ ልኡላዊት ሃገር ክትጽምበር ክላ ዝነበሩ ስርዓታት ጸቢብ ፖለቲካ፡ ህዝብታት ነቐሕሎም ኣብቂዖም። ቅኑዕነት ፖለቲካዊ መስመር ኤርትራ እናጎልሐ መጺኡስ ካብ ጌጋ ርድኢት ተላዒሎም ከም ጸላኢት ዝጥምትዎ ዝነበሩ ወገናት ምሳና ክመኻኸሩን ሓባራዊ መስመር ዕብየት ክነድፉን ጀሚሮም። ኤርትራ፡ ኢትዮጵያን ሶማልን ሓባራዊ ራእይ ከሰላስላ ጀሚረን። ደቡብ ሱዳን፡ ሱዳንን'ውን ውሽጣዊ ኩነተን ኣብ ምርጋእ ተጸሚደን ደኣምበር፡ ካብ ሓባራዊ ዞባዊ ረብሓ ዘርሕቕ ምክንያት ክህልውን ኣይክእልን።

ከምዚ ዝበለ ካብ ጸቢብነት ርሒቑ ንረብሓ ሃገራት ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ዘቐድም ፖለቲካዊ ሃዋህው ክቀላቐል ምስ ጀመረ እምበኣር፡ ኣብ መንጎ ሱዳንን ኢትዮጵያን ምስ'ቲ ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብ1998 ዝተኣልመ ኩነታት ዝመሳሰል ዶባዊ ግጭት ፈኸም ክብል ንዕዘብ ኣሎና። ኣብ ሶማሊ ነቲ ትስፉው ዞባዊ ስኒት ዝመረጸ መንግስቲ ተጻብኦ ይበዝሖ ኣሎ። ኣብ ኢትዮጵያ ድማ ነቲ ዋና ጸቢብነት ዝኾነ ህወሓት ካብ'ቲ ብርእስ ቅትለት ዝኣተዎ ሳንዲቕ ሬሳ ንምውጻእ ተኣንጎት ተሸብሹብ ይበሃል ኣሎ። ኣብ ኤርትራ ከም'ቲ ኣብ ጎረባብቲ ዝተፈጥረ ሃጻፍ ስለ ዝተሳእነ፡ ፈለማ ናብ ጉዳይ ኢትዮጵያ ንምውጣጣ ዒላማ ሮኬታት ከም ትኸውን ተገሩ። ንዕኡ ጸማም እዝኒ ምስ ሃበት ከኣ፡ ምስ'ቲ ብቐደሙ ንምድምሳሳ ዝተደኮነ እዚ ሰሜን ኢትዮጵያ ብዝተኸሰተ ውግእ ኣማኸኒኻ መሬትን ህዝብን ኤርትራ ዕላማ ከቢድ ብረት ኮይኑ። ህወሓት ብዝሃእ ርቡጽ ስጉምታቱ ምስ ጠፍአውን፡ ነቲ ኩሉ ዓይነት ምትኹታኻት ብውሕሉል ተሳትፎን ምኩር ርእሰ-ምግታእን ዝሰዓረ መንግስቲ ኤርትራ ኣካል እቲ ቀውሲ ናይ ንምግባሩ ዝካየድ ዘሎ ሸርሒ ኣየብቀዐን።

ኤርትራ ኣብ ትግራይ ኣትያ! ሰራዊት ኤርትራ ኣብ ትግራይ ሰብኣዊ ግፍዕታት የካይድ ኣሎ! ኩነታት ትግራይ ካብ ቁጽጽር መንግስቲ ኢትዮጵያ ወጻኢ ኮይኑ! ዝብልን ካልእ ምስ ሃይማኖታውን ማሕበራውን ክብርታት ህዝቢ ኤርትራን መትከላት ፖለቲካዊ መሪሕነቱን ዘይከይድ ወቐሳን ክስን ንሰምዕ ኣሎና። ዕላማኡ ፍሉጥ ኢዩ። እቶም ብጸቢብ ፖለቲካ መንጎት ንዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ክሕምስዎ ዝጸንሑ ተላኣኣኽትን ለኣኽቶምን፡ እቶም ኤርትራ ዝፈንፈኑም ክልተ ጸላእቲ ስለ ዝተሳዕሩ፡ ቅኑዕ መስመር ኤርትራ ስለ ዝተዓወተ ክቐበልዎ ኣይከኣሉን። ኤርትራ ኣንጻር ኩሉ እቲ ፈተናታት ጸብለል ምባላ ከይኣክል፡ ኢትዮጵያን ሶማሊን ንዞባዊ ስኒትን ዕብየትን እንተ ሰራሕን ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ካብ ጸቢብ ናይ ምትፍናን ፖለቲካ እንተ ተገላጊሎም ህዝቢ ዞባና እንተ ረቢሑ፡ ረብሓኦም ዝትንከፍ ወገናት ኢዮም ዝጸብኡ ዘለዉ።

ስለምንታይ ንኤርትራ ምጽላምን ምኽሳስን? ኤርትራ ስለ ዝተዓወተት ንህዝቢ ኤርትራ ቦቲ ሳላ ጽንዓቱን ተጻዋርነቱን ዝረኸበ ዓወት ከይጽምብልን ከይሕበንን ዝዓለመ ጸለመ ኢዩ። ሰራዊት ኤርትራ ሰሪቐ፡ ዘሚቱ፡ ዓሚጹ፡ ረቢኹ እናበልካ ዝግበር ዘሎ ዘመተ፡ ሞራል ህዝብን ሰራዊትን ኤርትራ ንምስባር ዝዓለመ ኢዩ። ሰራዊት ኤርትራ ኣንጻር ህወሓት ተዓዊቱ ኢዩ። ነዚ ዓወት እዚ ድማ ናብ መሬት ትግራይ ስለ ዝኣተወ ወይ ኣብዚ ህወሓት ተጎቲኹኻ ዝዓደመቶ ኩናት ስለ ዝኣተወ ኣይኮነን ረቢብዎ። ካብ 1998 ክሳብ 2018 ልኡላዊ መሬቱ ኣብ ምሕላው ለይትን መዓልትን ከይደቀሰ ብጽንዓት ስለ ዝመከተ ኢዩ ተዓዊቱ። ሰራዊት ኤርትራ ናብ'ዚ ዓወት'ዚ ንምብጻሕ ባህግታቱ ኣወንዚፉ፡ ዓለም ከምዘይናቱ ርእዩ፡ ሓቂ ናብ ምዕራፋ ንምብጻሕ ህይወቱ በጃ ጌሩ ኢዩ ተዓዊቱ። ብ2002 ከኣ ኣብ ኣህጉራዊ መጋባእያ እቲ ዝተወረረ መሬቱ ተፈራዳሉ ከብቅዕ፡ ኣውሓስቲ ስምምዕ ዝነበሩ ሓያላን ጸማም እዝኒ ምስ ሃብዎ፡ ከም'ቲ ዝተመነይዎ ረብሪቡ ኢዩ ስለ ዘይሃበ ኢዩ ሰራዊት ኤርትራ ተዓዊቱ። ነዚ ጸቢብ ናይ መንጎት ፖለቲካ ፈንፊኑ ስለ ልኡላውነት ሃገርን ሓድነት ህዝብን ዝጸነዐ ሰራዊት፡ ብዘመዝገቦ ዓወት ከይሕበንን ከይኮርዕን ኢዩ እምበኣር እዚ ኩሉ ጸለመን ወቐሳን ክስታትን።

ነዚ ወፍሪ ጸለመን ወቐሳን ዝህንድሱ ዘለዉ ወገናት፡ ናብ ሰራዊት ኤርትራ ኣቶኪሮም ከምኡ ዝገብሩ ዘለዉ ሓደ ሓቂ ስለ ዝፈለጡ ኢዩ። ንሱ ድማ ኤርትራ ኣብ ቃልሲ ብዝፈጠረቶ ሓያል ህዝባዊ ሰራዊት ኢዩ ልኡላዊት ሃገር ኮይና። ዝሰዓር ዘይመስል ኣብ ጸለም ኣፍሪቃ ዝሓየለ ሰራዊት ዝበሃል ዝነበረ ወተሃደራዊ ሓይሊ ዝሰዓረ ህዝባዊ ሰራዊት ኢዩ። ዞባናን ዓለምን ንኤርትራ ከም ልኡላዊት ሃገር ክትቅበል ዝገበረ፡ ህዝባዊ ሰራዊት ኢዩ። ብብመድረኹ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካን ሕብረተ ሱብየትን ምሉእ ደገፍ ዝሃብዎም ስርዓታት ዝሰዓረ። ንኤርትራ ንምድኻም እምበኣር እዚ ኒሕ'ዚ ክስበር ኣለዎ በሃልቲ ኢዮም። ነዚ

ሰራዊት'ዚ ኣብ ኩናት ክስዕርዎ ከምዘይክእሉ ኣዳዕዲዎም ስለ ዝፈለጡ፡ ሞራሉ ንምስባር ክዳዩ ጸኒሑም። ዕጥቁ ክሰንፍ እገዳ ፈሪዶምሉ ኣይተሳዕረን! ናብ መዓስከራት ስደት ጸዊዖምዎ፡ ኣይተታለለን! ብብሄር ብሃይማኖት ብኣውራጃ ክፈላልይዎ መርዚ ነዚሑም፡ እዝኒ ኣይሃበን! ካብ ፍርሒ ዝተላዕለ ኤርትራ ሰራዊት የብላን ህዝባ ጸኒቱ ኢዩ ኢሎም ነፍሶም ኣጸናኒዎም፡ ዕጅብ ኣይበሎን! ባርያ ኢኻ ደሞዝ የብልካን ሃገርካ ኣይተሓሉ ኣይተልምዕ ኢሎምዎ፡ ከምህ ኣይበለን! ኩሉ ተወዳእዎም በቲ ሓደ “ንዓ ትግራይ ዓድኻ ኢዩ” ኢሎም እናለመኑ፡ በቲ ኻልእ ኣስመራ ንምእታው ደገፍቲ ሓንቲ ናይ ኩዕሶ እግሪ ጋንታ ምስልጣን ምኣኸለ ብምባል ፈኪሮም፡ ብዕሸነቶም ስሒቑ! ሰራዊት ኤርትራ ኣንጻር እዚ ኩሉ ኢዩ ተዓዊቱ ወጺኡ።

ስዕረቶም ምቕባል ዝሰኣኑ ግዳያት ርእሰ ቅትለት፡ ሎሚ ሰራዊት ኤርትራ ቀቲሉ፡ ዘሚቱ፡ ዓሚጹ ክብሉ ከለዉ፡ ዓወቱ ከም ዘይምንጥልዎ ስለ ዝተረድኡ፡ ነቲ ጎይታ ቃልሰን ዓወታትን ዝኾነ ህዝብን ሰራዊትን ኤርትራ ከም ውጽኢት ጽንዓቱን ምጽማሙን ዝተጎናጸፎ ፖለቲካውን ወተሃደራውን ዓወት ብምክፋእን ብጸለመን ክድውንዎ ይፍትኑ ኣለዉ። መድረኻዊ መኸተና እምበኣር ነዚ ጸለመ እዚ ኣብ ምኽሻሕን፡ ሓበንን ሞራልን ሰራዊትና ኣብ ምብራኽን ዘተኮረ ክኸውን ኣለዎ። ስለሰተ ቅሉዕ ወራራት፡ ዘይፍትሓዊ እገዳታትን ጭካኔ ዝመልኦ ናይ ሮኬታት ደብዳብን ሰጊርና ዝሰዓርናስ፡ ብማሕበራዊ መራኸቢታትን ምእኩል ናይ መራኸቢ ብዙሓን ዘመተን ከቶ ኣይንሰዓርን። ዓወትና ኣንጻር ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ ዝተመጣጣረ ህወሓት ጥራይ ኣይኮነን፡ ኣንጻር ንዘባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ክሕምስ ዝጸንሐ ጸቢብ ናይ መንነት ፖለቲካን እዚ ጸቢብነት እዚ ዝፈቐዶ ናይ ደገ ምትእትታውን ኢዩ ነይሩ። ቀጻሊ መኸተና ድማ ናባኡ ዘተኮረ ኢዩ።

ዓብዱልሓይ ሃሽም
22/04/2021